

Enheten för hållbarhet och
utvecklingssamarbete
Neil Swanson

YTTRANDE
2024-04-24 Dnr 2024/00381-2

Klimat- och näringslivsdepartementet

Kommerskollegiums yttrande på remiss av EU:s klimatmål 2040 och industriell koldioxidförvaltning

Er ref. KN2024/00503

Sammanfattning

Kommerskollegium stödjer EU-kommissionens klimatmålsättning. Vi anser att handelspolitik kan användas i högre utsträckning när policyer utformas för att uppnå EU:s klimatmål. Det finns flera områden där handelspolitik är av särskild relevans, till exempel utökade global koldioxidprissättning, spridning av klimatvänlig teknik, utfasning av fossilbränslesubventioner och design av subventioner till stöd för klimatomställningen.

Gällande remiss av EU-kommissionens kommunikation om industriell koldioxidförvaltning stödjer vi ambitionen att skapa en inre marknad för koldioxidinfångning. Kommunikationen lyfter utmaningar kring gränsöverskridande transporter och vi är positiva till att EU-kommissionen tänker inleda regulativt arbete i detta område. Vi välkomnar även förslag till internationellt samarbete om koldioxidinfångning.

Kommerskollegiums uppdrag

Kommerskollegium ansvarar för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och handelspolitik. Kommerskollegiums uppdrag är att verka för frihandel. Det innebär att vi verkar för fri rörlighet på den inre marknaden och för liberaliseringar av handeln mellan EU och omvärlden samt globalt.

Kommerskollegiums synpunkter

Eftersom EU-kommissionens kommunikation är för att börja en dialog och samråd lyfter vi några av de viktigaste områden där handelspolitik kan bidra till att uppnå EU:s klimatmål. Med utgångspunkt i åtgärder som nämns i kommissionens text argumenterar vi att EU bör använda handelspolitik i högre utsträckning än idag för att uppnå klimatmål.

Arbetsgruppen för stöttning av koldioxidprissättningsystem

Vi stödjer kommissionens förslag att tillsätta en arbetsgrupp (taskforce) som ska arbeta för en global approach till koldioxidprissättning samt uppmuntra och stötta andra länder som är intresserade av att upprätta eller förbättra deras nationella system för prissättning. Det finns för närvarande 73 system för koldioxidprissättning globalt. Det finns dock skillnader i utformningen av dessa system vilket kan leda till fragmentering av globala värdekedjor och högre efterlevnadskostnader för företagen. Arbetsgruppen skulle också förhoppningsvis kunna minska de farhågor som andra länder har tagit upp när det gäller CBAM. Denna arbetsgrupp bör därför fastställas så snart som möjligt, eftersom en väl utformad koldioxidprissättning kan bidra till klimatmål i alla länder på alla utvecklingsnivåer

Handelsavtal för klimatet

EU-kommissionen lyfter att handelsavtal kan hjälpa uppnå klimatmål och stödjer innovation samt spridning av gröna teknologier och varor. Vi håller med dessa punkter och uppmuntrar EU att utnyttja till fullo möjligheter handelsavtal bjuder för att främja klimatmål. Vi anser att EU-kommissionen bör visa ledarskap och inleda plurilaterala förhandlingar om ett handelsavtal för klimatet.

Som stöd för ökade marknadstillträde för gröna varor och tjänster bör EU-kommissionen utvidga definitionen av miljötjänster, kartlägga relevanta varor och tjänster för den gröna omställningen, och göra det Harmoniserade Systemet (HS-nomenklaturen) mer miljövänligt. HS systemet ligger till grund för hur varor enhetligt klassificeras bland annat vid import och export. Att skapa särskilda HS-koder för relevanta miljövaror skulle kunna göra det lättare att identifiera dessa i handelsförhandlingar och handelsanalyser och därmed bidra till den gröna omställningen.

Utöver detta skulle kommissionen kunna göra mer för att främja handel med miljövaror i befintliga bilaterala och regionala handelsavtal. Det kan uppnås till exempel genom att prioritera miljövaror inom regulativt samarbete och/eller i kapitel om tekniska handelshinder, att överväga mindre strikta ursprungsregler för miljövaror, och ge mandat att ta upp miljövaror vid kommittémöten.

Ett ökat marknadstillträde för klimatvänliga varor och tjänster skulle även bidra till energiomställning och att minska kostnader av de nettonollteknik som nämns av kommissionen i avsnitt 4.3.

Industri allians för små modulära reaktorer (SMR)

Gällande förslag om SMR föreslår vi att kommissionen bör inleda internationella regulativa samarbeten för att främja utvecklingen av en global marknad för småskaliga reaktorer. Vidare finns det möjlighet att effektivisera och harmonisera transportförfarandena för kärnämne på EU:s inre marknad.

Utfasning av fossilbränsle

Kommissionen nämner att ineffektiva fossila bränslesubventioner ska fasas ut i enlighet med överenskommelsen vid COP28. Vi menar att alla ineffektiva fossila bränslesubventioner har skadliga klimateffekter och påverkar dessutom förutsättningarna för internationell handel på ett negativt sätt. Nuvarande avtal som reglerar subventioner inom WTO kan ge lovande alternativ för att utforma bindande och verkställbara regleringar för fossila bränslesubventioner. Vi rekommenderar därför att kommissionen verkar inom WTO för ett avtal som innehåller bindande och verkställbara regler som förbjuder så många subventioner till fossila bränslen som är politiskt genomförbart.

Subventioner för den gröna omställning

EU-kommissionen nämner att konkurrenter använder sig av subventioner och övriga policyer som snedvrider handel och konkurrens samt nämner handelspolitiska skyddsinstrument som en lösning. Det finns tydliga exempel av gröna subventioner som är handelssnedvridande men det finns även motivation för subventioner som en möjlig lösning för att hantera negativa externa effekterna av koldioxidutsläpp. Vi anser att det är viktigt att rikta handelspolitiska skyddsinstrument förnuftigt och på ett sätt som hanterar handelssnedvridande subventioner utan att motverka klimatvänliga policyåtgärder hos handelspartner. Ett steg framåt kan vara att samarbeta om kategorisering av bra och dåliga miljösubventioner ur ett handelsperspektiv för att sträva efter ett avtal eller överenskommelse om regler för gröna subventioner.

En global jämn spelplan

I detta avsnitt vill kommissionen stärka resiliens och försörjningstrygghet med fokus att minska beroende på import av fossilbränsle samt undvika nya beroenden för nettonollteknik. Vi menar att diversifiering är en bra strategi för resiliens som kan stödjas av handelspolitik. Det är också viktigt att kommissionen undviker protektionism när de utformar policyer för ökad resiliens. Flera åtgärder som nämns av EU-kommissionen kan bidra till en mer hållbar handel, till exempel förslag för globalt samarbete till stöd för hållbarhet. Vi stödjer främjande av utökat koldioxidprissättning och användning av handelsavtal med syfte att diversifiera försörjning av råmaterial och insatsvaror för omställningen. Vi instämmer med att internationella standarder bör främjas och utvecklas för att stödja omställningen. Kommissionen nämner att ytterligare åtgärder behövs för att säkerställa konkurrenskraften för den europeiska exporten på världsmarknaden. Vi anser att styrmedel som utvecklas med syfte att säkerställa konkurrenskraften inte bör vara handelssnedvridande.

Klimatneutral matproduktion och precisionsteknik inom jordbruket

EU-kommissionen menar att EU är en av världens mest effektiva region när det gäller utsläpp från matproduktion och att EU bör arbeta för en jämn spelplan och rättvis konkurrens genom handelsavtal. Vi ser en risk att denna ambition används som argument för att introducera spegelklausuler i kommande frihandelsavtal, dvs. krav på produktionsmetoder likvärdiga de som gäller i EU som villkor för tullpreferenser. Vi vill istället framhålla möjligheten att använda frihandelsavtal för att främja ökat samarbete med handelspartners på hållbarhetsområdet. Till exempel, kan regulativt samarbete leda till delning av information eller användning av internationella standarder för att undvika tekniska handelshinder när policyer för ett mer hållbart jordbruk tas fram.

Kommissionen lyfter även fram vikten av precisionsteknik inom jordbruket för förbättring av miljö och klimatet. Ett sätt att främja spridning av den nya tekniken är att minska tullar och därmed kostnader på internationella marknader. Informationsteknikavtalet anses vara ett av WTO:s mest framgångsrika plurilaterala avtal. Det har lett till tullfrihet för alla varor som omfattas av avtalet på mest-gynnad nations basis vid import i de länder som deltar i avtalet. En möjlig utvidgning av avtalet skulle kunna inkludera olika sorts precisionsteknik inom jordbruket såsom sensorer och drönare. EU kan var pådrivande för att få i gång en diskussion i WTO:s ITA-kommitté om en utvidgning av informationsteknikavtalet - ITA 3 – i som skulle kunna gynna jordbrukssektorn i olika länder.

EU:s system för handel med utsläppsrätter post 2040

Under EU:s nuvarande utsläppshandelssystem (EU ETS) kommer de sista utsläppsrättigheterna utdelas år 2039. Detta innebär att utsläppsrätterna kommer ta slut kring 2040. Det saknas diskussion om detta i kommissionens papper och det är viktigt att en debatt och tidigt förslag för system som ersätter EU ETS inleddes så att investeringar kan planeras i linje med det 2050 målet.

Ärendet har avgjorts av Anna Hallam och i ärendets slutliga handläggning har Neil Swanson deltagit.

Anna Hallam

Enhetschef